

Trao đổi KHKT - Hoạt động ngành

THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP CÔNG TÁC QUẢN LÝ GIẾT MỔ GIA SÚC, GIA CẦM 6 THÁNG CUỐI NĂM 2018 TẠI HÀ NỘI

Nguyễn Ngọc Sơn

Chi cục Thú y Hà Nội

Hà Nội hiện có tổng đàn gia súc gia cầm đứng đầu cả nước với tổng đàn gia cầm, thủy cầm trên 28 triệu con, đàn lợn 1,65 triệu con, đàn trâu 25 ngàn con, đàn bò 140 ngàn con, trong đó đàn bò sữa khoảng 15,7 ngàn con. Với dân số khoảng 10 triệu người do vậy, nhu cầu sử dụng thịt gia súc, gia cầm của Thành phố năm 2017 ước khoảng 324.000 tấn/năm (khoảng 900 tấn/ngày). Lượng thịt gia súc, gia cầm hàng ngày được cung cấp từ các cơ sở giết mổ được kiểm soát trên địa bàn Thành phố khoảng 435 tấn/ngày, đáp ứng khoảng 60,33 % nhu cầu tiêu thụ, nguồn thịt nhập khẩu có kiểm soát khoảng 100 tấn/ngày.

Với sự cố gắng nỗ lực của các cấp các ngành, đặc biệt của hệ thống Thú y cơ sở, từ đầu năm đến nay đã tập trung quản lý và làm tốt công tác tuyên truyền để giúp cho hoạt động quản lý giết mổ trên địa bàn tiếp tục chuyển biến tích cực. Đến nay trên địa bàn thành phố có 1.070 cơ sở giết mổ gia súc, gia cầm, trong đó cơ sở giết mổ nhỏ lẻ, thủ công 1.048 cơ sở, cơ sở giết mổ bán công nghiệp 15 cơ sở, cơ sở giết mổ công nghiệp 7 cơ sở. Tổng số cơ sở có giấy phép đăng ký kinh doanh là 168 cơ sở. Kết quả công tác kiểm soát giết mổ 6 tháng đầu năm 2018 với trâu, bò đạt 28.594 con (tăng 5,67 % so cùng kỳ năm 2017); Lợn 551.091 con (giảm 0,53 % so cùng kỳ 2017); Gia cầm 3.975.509 con (tăng 23,04 % so cùng kỳ 2017).

Bên cạnh kết quả đạt được, hoạt động KSGM vẫn còn quá nhiều khó khăn, tồn tại và những bất cập. Đó là vẫn còn hiện tượng không chấp hành (thậm chí là chống đối) cơ quan thú y khi không thực hiện việc kiểm tra, kiểm soát giết mổ (như ở một số điểm giết mổ tại xã Sen Chiểu, huyện Phúc Thọ). Có những chợ buôn bán, kinh doanh các loại thịt gia súc, gia cầm đã được kiểm tra, kiểm soát cũng như thịt gia súc, gia cầm không có kiểm tra, kiểm soát đều tự do buôn bán như nhau, không có sự quản lý chặt chẽ của địa phương và ban quản lý chợ (như Chợ Nghệ, thị xã Sơn Tây). Các

cơ sở giết mổ công nghiệp, bán công nghiệp, thủ công tập trung hiện có trên địa bàn thành phố hoạt động còn hạn chế, thậm chí có cơ sở đã ngừng hoạt động (Công ty cổ phần xuất khẩu thực phẩm Foodex). Đặc biệt là các cơ sở giết mổ công nghiệp đã đầu tư kinh phí, được các cấp chính quyền và Chi cục cấp các loại giấy tờ liên quan trong lĩnh vực giết mổ, tuy nhiên mới chỉ hoạt động được 15 – 30% công suất thiết kế, một số phải ngừng hoạt động giết mổ dây chuyền hoặc chuyển sang giết mổ sàn (giết mổ thủ công bán công nghiệp) để duy trì hoạt động.

Hoạt động giết mổ nhỏ lẻ, thủ công rất đa dạng, không có địa điểm cố định mà rải rác ở hầu hết các khu dân cư của các huyện, thị xã (trừ huyện Thanh Trì không còn giết mổ nhỏ lẻ). Một số chủ yếu hoạt động theo mùa vụ nên việc kiểm tra, kiểm soát gặp nhiều khó khăn, không đảm bảo các điều kiện về vệ sinh thú y, an toàn thực phẩm. Đa số các điểm, hộ giết mổ này đều không được chính quyền địa phương cấp phép hoạt động, không được cơ quan thú y kiểm tra, kiểm soát theo quy định. Đây là nguồn lây lan dịch bệnh, gây ô nhiễm môi trường, mất an toàn về vệ sinh an toàn thực phẩm.

Nguyên nhân chưa và khó kiểm soát đó là hiện nay nhiều cơ sở chưa nắm rõ việc các cơ sở giết mổ thuộc đối tượng cấp giấy vệ sinh thú y hay cấp giấy chứng nhận an toàn thực phẩm trong giết mổ. Mặt khác cấp giấy chứng nhận an toàn thực phẩm trong giết mổ được cơ quan có thẩm quyền cấp, phân cấp theo Thông tư liên Bộ 13/2014/TTLB ngày 9/4/2014 và Quyết định số 16/2016/QĐ-UBND ngày 9/5/2016 của UBND thành phố Hà Nội khi thực hiện gặp nhiều khó khăn. Các điểm, hộ giết mổ nhỏ lẻ không được chính quyền địa phương cho phép hoạt động, vì vậy cơ quan thú y không thể vào kiểm soát theo đúng quy định của Luật thú y.

Các cơ sở giết mổ công nghiệp không có nguồn cung cấp nguyên liệu ổn định, thiếu hệ thống phân phối sản phẩm, thiếu sự hỗ trợ của khâu chế biến sau giết mổ và chi phí giết mổ cao nên giảm tính cạnh tranh. Quy mô chăn nuôi nhỏ lẻ, phân tán còn chiếm đa số, thiếu các cơ sở giết mổ tập trung là nguyên nhân chính cho sự tồn tại của phương thức giết mổ nhỏ lẻ, thậm chí giết mổ tại hộ chăn nuôi. Sự tồn tại giết mổ nhỏ lẻ với chi phí giết mổ thấp dẫn tới khó kiểm soát và gây khó khăn cho các cơ sở giết mổ công nghiệp. Sự vào cuộc của cấp chính quyền địa phương cơ sở chưa quyết liệt, chưa chú trọng triển khai quy hoạch giết mổ; thiếu chỉ đạo, kiểm tra xử lý vi phạm trong quản lý giết mổ, kinh doanh, tiêu thụ động vật, sản phẩm động vật không đảm bảo vệ sinh thú y, mất an toàn thực phẩm. Việc thực hiện quy hoạch giết mổ tại một số địa phương còn gặp nhiều khó khăn, vướng mắc.

Đối với các điểm giết mổ đã được quy hoạch, chính quyền địa phương chưa kêu gọi được nhà đầu tư, không bố trí được quỹ đất xây dựng, vốn đầu tư, gặp khó khăn trong quá trình giải phóng mặt bằng, các thủ tục triển khai dự án gặp nhiều phức tạp. Các chính sách khuyến khích, hỗ trợ hoạt động giết mổ, kinh doanh, vận chuyển gia súc, gia cầm chưa đồng bộ, hiệu quả. Nhận thức, thói quen của người tiêu dùng còn dễ dãi, dễ chấp nhận sản phẩm giết mổ không đảm bảo vệ sinh thú y, an toàn thực phẩm đã trực tiếp nuôi dưỡng cho sự tồn tại của các cơ sở giết mổ nhỏ lẻ không đảm bảo vệ sinh thú y, an toàn thực phẩm.

Giải pháp thực hiện 6 tháng cuối năm 2018, tập trung triển khai Kế hoạch số 90/KH-UBND ngày 06/5/2016 của UBND thành phố Hà Nội về việc quản lý giết mổ gia súc, gia cầm trên địa bàn thành phố Hà Nội giai đoạn 2016 – 2020. Trong thời gian tới ngành Thú y tập trung tham mưu đề xuất Sở Nông nghiệp và PTNT tiếp tục triển khai Quyết định số 5791/QĐ-UBND ngày 12/12/2012 của UBND Thành phố và các điểm đã được bổ sung quy hoạch theo Quyết định số 5003/QĐ-UBND ngày 28/7/2017 về việc điều chỉnh, bổ sung tại Quyết định số 5791/QĐ-UBND. Đồng thời thu hút các Doanh nghiệp đầu tư cho các hoạt động giết mổ tập trung ở một số huyện (như Đông Anh, Mê Linh, Ứng Hòa, Gia Lâm, Phú Xuyên, Phúc Thọ, Chương Mỹ ...). Tiếp tục phối hợp với các ngành liên quan triển khai hỗ trợ về chi phí giết mổ theo Quyết định số 16/2012/QĐ-UBND ngày 06/7/2012 của UBND thành phố Hà Nội cho các cơ sở. Kiểm tra các cơ sở hiện đang giết mổ nhưng không đảm bảo

điều kiện vệ sinh thú y, chưa được chính quyền địa phương cho phép, đề xuất chính quyền địa phương cho dừng hoạt động. Tập trung triển khai các cơ sở hiện đang giết mổ với số lượng lớn, đề xuất chính quyền địa phương trong thời gian chờ quy hoạch, cho phép cơ sở thực hiện việc giết mổ tạm thời (có thời hạn) khi đó cơ quan thú y sẽ thực hiện việc kiểm tra, kiểm soát hàng ngày theo quy định.

Đồng thời phối hợp kiểm tra liên ngành hoạt động giết mổ, kinh doanh sản phẩm động vật trên địa bàn quản lý. Xử lý nghiêm các cơ sở giết mổ, kinh doanh trái quy định. Tổ chức quản lý chặt chẽ các hộ kinh doanh tại các quận nội thành, kiên quyết xử lý sản phẩm động vật không có dấu KSGM để chủ hộ vào mua sản phẩm động vật tại các cơ sở giết mổ đã được quản lý. Hướng dẫn các cơ sở giết mổ nhỏ lẻ vào các khu giết mổ tập trung theo quy hoạch, đề xuất với chính quyền địa phương cương quyết xử lý, xóa bỏ và nghiêm cấm hoạt động giết mổ nhỏ lẻ không đảm bảo điều kiện vệ sinh thú y, môi trường và an toàn thực phẩm. Tăng cường công tác thông tin, tuyên truyền nhằm phổ biến pháp luật, các chế độ chính sách, các quy định đối với người sản xuất kinh doanh có hoạt động giết mổ; định hướng người tiêu dùng thay đổi thói quen tiêu dùng chuyển sang lựa chọn sản phẩm có nguồn gốc rõ ràng, có bao gói, tem nhãn.

Ngành Thú y Hà Nội rất mong sự vào cuộc quyết liệt hơn của các cấp chính quyền, cùng sự chung tay của các cơ quan truyền thông, sự đồng thuận của người tiêu dùng, người chăn nuôi, giết mổ để công tác quản lý hoạt động giết mổ trên địa bàn Thủ Đô tiếp tục có nhiều chuyển biến tích cực.

Cán bộ Thú y kiểm tra gia cầm trước khi đưa vào cơ sở giết mổ